

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželejoča vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za jeden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četrt leta 5 K. 50 h., za jeden mesec 1 K. 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljavatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govorijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Gospodje volilci!

Kandidatje narodno-napredne stranke so:

Za II. volilni razred
ki voli dné 23. aprila:

Anton Gorše
kantiner in posestnik.

Dr. Lovro Požar
ravnatelj višje dekliške šole.

Anton Svetek
c. kr. računski nadsvetnik.

Volilci! Volite jih soglasno!

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:
dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški predsednik.

Manifestačni shod za slovanska vseučilišča v Strakonicah na Češkem.

(Izv. dop.)

Kako se tudi Čehi zanimajo za naše vseučilišča, pričajo najboljše manifestačni shodi, ki se vrše po Češkem tudi v prilog ljubljanskega vseučilišča. Poleg tega pa prihajo dan na dan iz raznih čeških krajev peticije za ustanovitev slovanskih vseučilišč. Tak manifestačni shod se je vršil v nedeljo, 13. t. m., v Strakonicah pri Plznu. Ob polu 3. uri popoldan je otvoril predsednik »Národní Jednoty Pošumavské«, g. Karol Nový, shod ter pozdravil prišlo občinstvo, ki je prav do zadnjega kotička napolnilo veliko in krasno dvorano društvenega doma. Na to je predaval g. vseučiliščni docent dr. Srdík o »mikroskopičnem sestaju človeškega telesa«. Taka predavanja so navadno

vedno v zvezi z manifestačnimi shodi, ker se hoče pokazati, da mora vseučilišče služiti tudi ljudstvu. Za tem je g. jur. Rudolf Šega približno z naslednjimi besedami utemeljeval zahteve slovenskega naroda:

»Že dolgo odmevajo od juga pa do severa — od slovanskega jadranskega morja pa tja do severnih mej naše države glasovi iz milijonov grl. In ti glasovi, ki se dvigajo proti nebu ter pretresajo ozračje avstrijsko — grme iz krepkih slovenskih grl ter zahtevajo glasno in določno pravice, ki jim gredo po postavah in zakonih, na katerih je vzgrajena naša država. In ena naših glavnih zahtev in pravice je, da se nam da priložnost in sredstev, da se nam da slovanskih šol, in to počenši z otroškim vrtem pa tja do vseučilišča.

In smelo smem trditi, da smo ravno mi Slovenci oni narod, napram kateremu nastopa vlada že več nego mačehovsko, da smo ravno mi Slovenci oni svetopisemski siromaki, ki čakamo pred durmi na drobitnice, katere se nam »morda« vrže od bogato naložene mize.

Vedno in povsod se nam predbaciva, da smo mi Slovenci nekulturni, inferioren narod brez vsakršne literature, da, celo brez svojega jezika. To je sicer le trditev ljudij, ki govore iz nevednosti ali pa iz sovraštva do nas Slovencev — če bi pa bilo to res, kdo bi bil v prvi vrsti tega kriv, gospoda moja? Gotovo oni faktor, katerega naloga je v prvi vrsti, da nam da sredstev, da se moremo času primerno izobraziti. In ta faktor je država, katere del smo tudi mi Slovenci! Toda če vprašamo, kaj stori vlada v prospeku kulturnega napredovanja Slovencev — moramo z žalostjo konstatirati — nič! Cez 1,200.000 nas je, pa nimamo niti ena slovenske srednje šole, ne ene slovenske meščanske šole, da, niti svojih ljudskih šol nimamo v krajih, v kojih je velika večina slovenska. Gospoda, to so dejstva, ki dovelj jasno govore, ki žalostno osvetljujejo pot, katera je nam odkazana —

pot narodnega propada. Toda slovenska narav je krepka in se je vzdržala vzliz vsem pritiskom od zgoraj, navzlic vsemu sovraštu od juga in od severa — na jezo naših neprijateljev. In ponosni smo biti na to, saj smo vzrastli s svojo lastno močjo — ponosni pa tudi na to, da so se na naše stroške, z našimi žulji vzdrževale marsikatere kulturne naprave naših neprijateljev, katerih jim pa ne zavidamo.

In ko je pričel lansko leto slovenski narod zopet s svojo staro zahtevo nadan, da se mu naj ustanovi v Ljubljani vseučilišče — je nastal strah pri vladu in pri naših sosedih, kojemu se je dajalo duška le z roganjem in zasmehovanjem, kajti tehnični dokazov proti naši pravični zahtevi niso mogli navesti. In da tudi vlada ni imela najboljše vesti, se razvidi najboljše iz naslednjega dogodka. V sejne dne 28. decembra 1898 je kranjski deželnih zbor enoglasno sklenil, naj se pošle do Njegovega Veličanstva posebno deputacijo s prošnjo za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Že v seji 14. marca 1899. je deželnih glavar naznani, da je Nj. Veličanstvo dovolilo sprejeti deputacijo, čas sprejema pa da se bo šele pozneje naznani. In od tega časa je preteklo že tri leta, in deputacija še ni bila sprejeta. Gospoda, tako se ravna z narodom, ki je vedno v prvi vrsti in najbolj neustrašeno branil državo in dinastijo.

Omenil sem, da je naša zahteva že stara, da, še več — mi zahtevamo le to, kar smo že imeli, kar se nam je pa srečno zopet odvzelo. Sicer je pa v Avstriji že navada, da se le podira, a ne zida. Tako se je pokopal l. 1810 vseučilišče v Solnogradu, okoli l. 1850 zopet vseučilišče v Olomucu — prav v teh letih se je pa tudi pokopal naše vseučilišče, toda ne prvič!

Trikrat smo imeli svoje lastno vseučilišče — in trikrat smo ga tudi izgubili!

Že l. 1596 je bil ustanovljen v Ljubljani jezuitski kolegij, ki je imel popolnoma značaj visokih šol — a l. 1784. smo

ga izgubili. Dne 20. julija 1787. je bila poslana prva prošnja za ustanovitev ljubljanskega vseučilišča. Deželni stanovi kranjski namreč so prosili cesarja Jožefa II., naj zopet ustanovi modroslovno fakulteto, v kateri namen se je nabrala svota 22.110 gld. L. 1788. je vlada otvorila zopet modroslovno šolo v Ljubljani, ki je potem obstajala do preosnove avstrijskih šol l. 1819, toda ne nepretgoma. Napoleon nam je namreč dal popolno vseučilišče. Francozi, ki so vsaj toliko kulturni narod, kot Nemci, nas niso smatrali za nesposobne imeti svoje lastno vseučilišče. Toda ko so Francozi zapustili kranjsko deželo — izgubili smo tudi Slovenci svojo almo mater. Toda l. 1848. so Slovenci zopet zahtevali svoje vseučilišče. In l. 1849. se je faktično dovolilo, da se sme v Ljubljani predavati v nekaterih pravoslovnih strokah. Toda še v istem letu je to prenehalo. L. 1850. pa do l. 1853 smo imeli v Gradcu slovenska predavanja.

In če smo bili Slovenci v onih časih sposobni imeti svoje lastno vseučilišče — smo pač tembolj danes.

Predbaciva se nam pa tudi, da nismo dovolj materijala. Statistika pravi, da je bilo l. 1897. na gimnazijah in realkah, ki jih obiskujejo Jugoslovani, 3245 dijakov, na avstrijskih vseučiliščih pa 888 Jugoslovov. In če vzamemo, da bo le polovica teh dijakov obiskovala ljubljansko univerzo — tedaj presega to število še vedno število dijakov na černoviški univerzi, kjer je bilo l. 1897. 369 dijakov.

Toda dokazati hočem poleg tega, da je naše vseučiliško vprašanje tudi največjega pomena za državo samo. Dokazati hočem, da Slovenci vseučiliščega vprašanja ne smatramo za politično, da ne zahtevamo vseučilišča s strankarskega stališča, ampak le s stvarnega, kulturnega, civilizatoričnega. Saj imajo politični boji drugje, na drugih poljih dovolj prostora, da se izvojujejo — ta najvišja znanstvena ognjišča pa naj ostanejo prosta, oddaljena od tega boja — neomadeževana, neoskrnjena. In če s tega stališča opazujemo

LISTEK

Pred sliko.

Spisal St. Rehák Kamenický.

Nekega dne sem šel s svojim prijateljem, ki me je prišel obiskat, na sprehod k Babinu.

Pustivši za seboj Mojzesov vrt, sva obšla po ozki stezici takojimenovan »grobic«, na česar vrhu stoji mična kapelica, postavljena na spomin že dolgo tu spavačnih vojakov, ki so Bog ve v katerih vojnahn prelili svojo kri. Nato sva stopala zmerom višje in višje, da sva dospela na mesto, odkoder je bilo že videti nekoliko koč in pristav babinskih gorjancev.

Moj prijatelj, ki je korakal ves zamišljen za meno, je dvignil na tem mestu svoj pogled ter obstal. Zagledal je poleg ceste visoko bukev in na njej sliko. Stopevši k sliki, je čital glasno: »Ničesar me ne odvrne od Jezusa Krista.«

Zdelen se mi je, da ga ta izrek, posnet iz svetega pisma, zelo zanima. In bil sem tega zelo vesel, kajti vedel sem dogodbo, ki se je bila pred mnogimi leti tu pripetila ter pustila potomstvu za seboj tole sliko. Mogel sem jo torej svojemu prijatelju povedati ter dati njegovim otož-

nim mislim drugo smer. Zato sem, ne vprašaje ga, sedel na skalo, obraščeno z mahom, ter pomignivši prijatelju, mu začel pripovedovati.

»Dokaj je že poteklo vode v tej reki Metuji, odkar je bival na Babinu bogat kmet, katerega so sploh imenovali Slobodnika. Slobodnik je bil zelo premožen, in dokler je bil v zakonu s prvo soprogoto z jedino hčerkko Nežiko, je bil zadovoljen in srečen. Toda sreča je zbežala izpod njegove strehe takoj, ko je umrla varčna Nežkina mati, ter je Slobodnik pripeljal na svoje gospodarstvo mlado, zalo, toda ponosno mačeho.

Od tega časa se je na kmetiji gospodarilo povsem drugače. Nova gospodinja je bila domišljiva zapravljkva, ki nikakor ni bila primerena za takšno gospodarstvo. Nosila je na sebi samo svilnat in atlasonobleko, na kateri je viselo vse polno trakov in vsakršnih drugih okraskov, na glavi je namesto robca nosila klobuke po najnovejši modi, obiskovala v mestu odličnejše rodbine ter hoteč gosposki živeti, pirejala sijsajne gostje, na katere je vabila od daleč naokrog najodličnejše goste. Sploh se je vedla kot graščakinja.

Slobodnik, zaslepjen od ljubezni do svoje mlade žene, se ni brigal za gospodarstvo; ni se zmenil za svarilo svojih so-

sedov, marveč delal samo to, česar si je želeta njegova soproga.

Na ta način je Slobodnikovo premoženje neprestano kopnelo; prodajal je kos polja za kosom; končno je prišlo tako daže, da je bil primoran iskati si pomoči pri židu Eliju v Nahodu.

Po okolici je bil Elija znan kot velik bogataš, ki je ljudem posojal denar na visoke obresti. In gorje onemu, kdo je bil primoran glede posojila obrniti se nanj. Ta kakor bi svojo dušo zapisal vragu.

Zato so na Babinu, ko so poizvedeli, da Slobodnik zahaja k Eliju, sosedje resno majali z glavami. In niso delali to brez vzroka. Niso še pretekla tri leta, in po Babinu ter po Nahodu se je čul le jeden glas, da lastnik največje in najlepše kmetije na Babinu ni več Slobodnik, marveč žid Elija, in da bo vsak hip razglašena javna dražba vsega premoženja babinskega Slobodnika.

Tako kmalu se tega seveda ni nihče nadejal, tem manj še Nežika, katera o nikakri nesreči ni imela doslej niti slutnje. Živila je sama zase, za svojo domačijo in svojo ljubezen, ne znajoča, kakšna ujma se zbira nad njih glavami.

Bilo je meseca junija. Svež vetrec je pihljal preko žitnega polja. Že proti večeru je bilo, in solnce je pošiljalo svoj

poslednji nasmej babinski vasici. V gozd kateri ljudje po okolici imenujejo »Predevec«, ker se je v njem neki reven tkalec obesil na preji, v ta mični gaj je vabil drozg ljudi k večerni zabavi. Žvižgal je na vso moč, sedaj veselo, pa zopet bolestno in otožno, kakor bi pel pogrebno pesem. In zares ni vabil zaman.

V hipu, v katerem se čuti človeška duša tako prosta, tako blažena, je sakala veselo popevajoč od Babina k Predencu gibčna deklica. Govorili so, da je to najlepša deklica vse okolice, dasi je le malo poznal to skromno nežno cvetko, ki je cvetela v zatišju ter bila od dne do dne ogrevana od solnčnih žarkov in napajana s pogorskimi potočki. Sama priroda ji je bila učiteljica. Druzega ni poznala kot svoje drage tičice, s katerimi se je razgovarjala ter nežno cvetke, s katerimi se je igrala. Tako je vzrasla ter se izpremenila v bujno cvetočo deklico. Pogled nanjo je osupil vsakega.

Zbijajoč šale, se je približala Predencu. Pred gozdičem je obstala. Lasje, spleteni v dve kiti, so ji viselidaleč po hrbtnu; roke, podobne alabastru, so se igrale z veliko ivanjščico in dve mični očesi sta zrli uporno v ono stran, v kateri se je vozna pot vila k Nahodu.

Nakrat je zaukala.

(Konec prih.)

svojo zahtevo ter jo podkrepimo z nepremakljivimi dejstvi, bomo najbolje osvetili naravnost sovražno, zavistno in strankarsko počenjanje svojih nasprotnikov.

Znano je, da sta v Evropi le še dve državi, kateri imati relativno še manj vseučilišč nego Avstrija, namreč Rusija in pa Bulgarija. Vse druge države — in ne samo velike, ampak tudi majhne, kakor Nizozemska, Belgija, Španija, Serbia, Rumunija so pred avstrijsko državo, kajti nikjer ne pride ena univerza šele na 3½ milijona prebivalcev kakor pri nas.

Poleg tega pride še v poštov tudi dejstvo, kojo je povdarjal tudi g. naučni minister. Dandanes se mora namreč profesor, če hoče doseči dobrih vspehov, le bolj individualno pečati z učenci, da torej izgineva prejšnje kolektivno poučevanje. Gospoda, kako naj bo to mogoče, ko so avstrijska vseučilišča tako prenapolnjena, da se niti dihati ne more!

Povdarjati moram tudi še, da nimajo dandanes vseučilišča le edinega smotra, vzbogati akademično mladino — danes imajo vseučilišča še vse drugi namen. Ljudstvo hrepeni po vedi, kakor popotnik v puščavi se obrača po studencu, iz koga bi moglo črpati. In ta studenc naj bodo vseučilišča. V prejšnjih stoletjih za to niso imeli zmisla. Znanost, ki se je gojila na visokah šolah, je bila zaprta knjiga za ljudstvo kot tako — isto ni imelo prav nikakoršne koristi od nje, kajti znanost je bila le za posebne kroge. Zdaj se pa zahteva, da se znanost popularizira, da pride v dostopni obliki med narod. Naloga učenjakov in tudi akademične mladine ni le, da sede v svojih zaduhlih sobah, ampak da stopijo v dotiko z narodom, da gredo ven med narod ter tudi temu odpro studente znanosti.

In zakaj bi ravno slovenski narod ne bil deležen te dobre, zakaj bi ravno slovenski narod ne napredoval, se duševno ne krepil? Če nas hoče vladarji tem ubiti, da nam prepreči naše najvišje kulturno ognjišče — se moti, če upa, da bo imela od tega dobiček, kajti dandanes se sodi kulturni višek vsake države po kulturni stopnji vseh narodov, ki spadajo k njej. Če pa ne, je torej naravna posledica, da nam mora dati lastno vseučilišče. In sicer mora biti to vseučilišče slovensko. Kajti le tedaj more uspevati vseučilišče in le tedaj more imeti narod koristi od vseučilišča, če se na istem predava v jeziku dotednega naroda.

Našim narodnim nasprotnikom, katerim je naša zahteva trn v peti, pa naj bo povedano, da gotovo ni vredno velikega kulturnega naroda, da se majhnemu slovenskemu narodu zavida duševno napredovanje. Gotovo je to najnižja, najgrša ljubezen do lastnega naroda, če se mu misli s tem pomagati, da se zatira druge. Vsak narod se more smatrati le tedaj za značajnega, kulturnega, če dela v prvi vrsti za svoj lastni prospeh — pri tem pa pusti in se veseli, da tudi drugi poleg njega napredujejo, procvitajo.

Toda zbog vsemu temu sovraštu hočemo doseči svojo vseučilišče. Zahtevali ga bomo, dokler ga ne dobimo.

Z radostnim srcem moramo pozdravljati ljubezen svojih čeških bratov, ki gredo požrtovalno z nami v boj za naše stare pravice. Da, gospoda slavna, če bomo složni — nise nam treba bati bodočnosti. Naše nade, naši upi in ideali se morajo realizirati: v Ljubljani mora stati vseučilišče — in to pomozi Bog in sreča junaška!

Burno in dolgotrajajoče pritrjevanje je sledilo govoru. Ko je g. teh. Teodor Hainz dokazoval v svojem govoru potrebo nove češke univerze v Brnu in moravske v Lvovu ter predlagal potrebno resolucijo, je bila ista z velikim navdušenjem sprejeta. Ljudstvo se je navdušeno in zadovoljno razšlo, da se je shod izvršil tako sijajno. Tako vidimo, da je želja po slovanskih univerzah prešla v kri slovanskih narodov. Milijoni in milijoni slovenskega in češkega naroda enoglasno zahteva vseučilišč — a vlada ne vidi, ne sliši ...

V Ljubljani, 22. aprila.

Državni zbor.

Včerajšnja seja se je začela pozno popoldne. Zato so prišli na vrsto samo trije govorniki. Vseh govornikov je vpisanih k proračunski debati 185, tedaj črez

polovico dōsedanjih. Vseledega se razprave še ne bodo zavrstili do konca maja, temuč se bodo raztegnile tudi v mesec junij. Ker bi pa potem najbrže ne mogli priti deželni zbori na vrsto, ki imajo vendar marsikje zelo nujne in važne predloge rešiti, pričakovati je, da bodo stranke pustile črtati nekaj svojih govornikov za proračunsko razpravo. — K včerajšnji točki dnevnega reda je govoril najprej posl. Skedl, ki je povdarjal vzajemnost bukovinskih Nemcev glede gorja in blagostanja z zapadnimi Nemci. — Posl. Kaftan je dokazoval opravičenost 16 milijonske drž. podpore Pragi, ker plačuje Praga državnih davkov 16 milijonov K ter zahteva sedaj pravzaprav le opustitev davkov enega leta. — Posl. Byk je govoril o razmerah mest Lvov in Krakov ter dokazoval, da potrebuje Krakov za najmanjše izdatke 11 milijonov kron. Seja se je na to prekinila ter se danes nadaljuje.

Obnovitev trozvezbe.

»Neue Freie Presse« je dobila iz Berolina poročilo, da je bil nemški kancelar grof Bülow res radi obnovitev trozvezbe v Benetkah in na Dunaju ter da se je ta obnovitev trozvezbe oziroma nje podaljšanje dogovorilo pod enakimi pogoji in določbami kakor doslej. Baje tudi za enako dobo. Podpisana pa nova pogodba še ni. V ogrskem parlamentu so poslanci Visontai in tovariši interpelirali ministrskega predsednika radi obnovitve trozvezbe s celo verigo vprašanj. Szell pa še ni odgovoril, zato natančnejših podatkov tudi dunajski listi nimajo.

Stavka v Belgiji.

Načelništvo delavskega sindikata je naznalo, da se v pondeljek, t. j. včeraj delo zopet začne. Ali je to kapitulacija delavstva ter so klerikalci zmagali? Ali so morda dobili voditelji delavcev kaka zagotovila za slučaj, da se stavka prenehata? Vsekakor začne večina delavcev zopet svoj posel, saj je bilo delavstvo s štrajkom tudi prizadeto in ne le podjetniki. Vendar ni upati, da bi vsi delavci svoje vodje ubogali ter se bodo vršili nemiri bržkone vsaj še nekaj dni. Zmerni liberalni listi so zahtevali, naj se štrajk neha, sicer zahteve glede revizije ustave ne bodo podpirali več. Morda so se socialisti zbalili, da izgube svoje zavezničke ter so zato izdali poziv, naj se delo začne. Gotovo imajo liberalci vpliv, saj so delavstvo podpirali z denarjem ter tudi kot podjetniki priporočali stavko. Proti volji liberalcev bi se tudi zahteva po splošni enaki volilni pravici ne dala uresničiti. Socialisti si hočejo na vsak način ohraniti liberalcev kot tovariše. Van der Velde je na ljudskem shodu sam dejal, da je revolucija delavcev sicer pravična, a brezupna. Čas, ko je mogel proletariat uveljaviti svoje zahteve s silo, je minil ali pa še ni prišel. Postava: Ne ubijaj! še ni prešnila vse armade. S svojimi slabimi revolverji ne premorejo delavci ničesar proti vojakom in orožnikom. — Te besede pač kažejo, da se belgijski delavci zavedajo, da le mirnim potom kaj dosežejo, s silo pa ničesar. Kralj dobiva še vedno prošnje raznih oblasti in delavskih društv, naj posreduje na korist delavstva. Uspeha pa ni bilo doslej še nobenega. Baje hoče vlada volilni red izboljšati, a docela ugoditi delavcem noče.

Vojna v Južni Afriki.

Mirovna pogajanja so se pretrgala, a baje samo zato, da sprejemo mirovne pogoje tudi bojujoči se Buri. Iz Pretorije poročajo namreč, da so 18. t. m. odpotovali voditelji Burov k posameznim oddelkom, da jim sporoča uspehe svojega pogajanja ter se z njimi dogovore natančno glede konca vojne. Iz Londona poročajo, da so Buri pripravljeni sprejeti angleške mirovne pogoje, le nekatera nebitvena vprašanja je treba še dognati. Razni angleški politiki so imeli te dni govore, v katerih so se izražali glede miru jako optimistično. Vsi upajo, da se sklene mir tako, da bo angleškemu ponosu zadoščeno. Sedaj dela baje le še Krügerjeva stranka neke ovire, katere pa se ne bodo upoštale. Angleži baje ne bodo napadali več Burov, ako ne bodo Buri poskušali svojih svojih bojnih pozicij izboljšati. Vendar pa trdijo drugi viri še vedno, da so se mirovna pogajanja docela izjalovila. Sploh si vesti z bojišča in iz glavnih točk an-

gleških garnizij jako ugovarjajo, tako je treba zanesljivih poročil še počakati.

Majnovejše politične vesti.

Vsenemško društvo za Gor. Avstrijo se je ustanovilo v Lincu. Za glavni namen si je postavilo propagando »Proč od Rima. — Prestolonasledstvo v kneževini Reuss-Greiz dela poklicanim faktorjem precej skribi. Umrl knez je zapustil pet neomoženih hčera ter sina Henrika XXIV. Ta sin pa je neozdravljivo bolan na duhu. — Paganja za obnovitev trozvezbe se vrše sedaj v Rimu med italijanskim zunanjim ministrom ter avstrijskim in nemškim poslanikom. — Bolezen nizozemske kraljice se hujša. V četrtek se določi začasna vlada; najbrže jo prevrzame kraljica-mati. — Boj med bolgarskimi razbojniki in orožniki se je bil pri Martoleju. Dva Bolgara sta mrtva. Ravnateljka koprulških šol so zaprli, ker je sumljiv zveze z razbojniki. —

Politični boji v Nicaragui. V Manuguavi so razstrelili nasprotniki predsednika več barak pri čemer je našlo smrt 150 oseb. — Nemiri v Južni Ameriki. Pri Bocas del Toro se je vršila bitka med kolumbijanskimi liberalci in vladnimi četami. Na obeh straneh je padlo nad 150 mož. Vladne čete so se baje udale. — Naslednik ogrskega trgovinskega ministra Horanskega postane baje grof Julij Andrassy ali pa Emerik Széchenyi. — Srbske ženske kolajne. Ustanovila se je nova zlata in srebrna kolajna za ženske, ki si pridobeli posebne zasluge za državo ali kraljevo hišo. Kolajne se bodo imenovale po kraljici Dragi. — Najostrejšo propagando zoper belgijsko kraljevino je sklenilo pričeti delavstvo, ker ni kralj posredoval pri glavni stavki. — Grška zbornica je razpuščena ter so se razpisale nove volitve.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. aprila.

Šusteršič zopet delegat.

Piše se nam: »Med klerikalnimi poslanci vlada precešnja nevolja. Uzrok je ta, da je dr. Šusteršič hotel biti tudi letos delegat in je njegova volja seveda obveljala. Ostali klerikalni poslanci bi radi imeli, da se vrste drug za drugim, kakor je bilo prej običajno, takoj da bi vsak izmed njih prišel na vrsto, ali dr. Šusteršič se je kapriciral, da hoče letos zopet biti delegat, in ostali poslanci so parirali. Poslanci dobro čutijo, da je to zanje nekako poniranje, saj mora vsak misliti, da se v primeri z drom. Šusteršičem čutijo tako inferorne, da so ga radi tega zopet poslali v delegacijo — navzlin žlindri. Toda, kdor tako misli, jim dela krivico. Vsak izmed njih bi bil šel rad v delegacijo, ali »Befehl ist Befehl«. Volili so zopet dra. Šusteršiča. Ta hoče namreč v delegaciji nadaljevati svoje obupne rehabilitacijske poskuse in je zato zahteval, da se ga zopet voli. Čujemo, da misli letos v delegaciji imeti govor in pri tem računa, da se ne zgodi nikaka demonstracija, kakršnih se mora v poslanski zbornici vedno batiti. — Tako nam poroča naš dopsnik po informacijah iz klerikalnih krogov. Dostaviti nimamo temu prav ničesar. Šusteršičevi rehabilitacijski poskusi trajajo že dolgo, a kakor so ostali doslej popolnom brezuspešni, tako ostanejo tudi zanaprej. Naj klerikalci za Šusteršiča store kar hočejo, pomagati mu ne morejo. Mož je postal politično nemogoč; izgubil je na vzgor vsak ugled in zadnjo trohico vpliva. Mi le želimo, da bi dr. Šusteršič mogel še dolgo časa svojo žlindro prati; čim bolj ga klerikalci podpirajo in silijo v ospredje, teliko bolje za — nas!

Gorjē nam ...

Udarila je nova strela v narodno-napredno stranko. Z Dunaja je priletela, in sicer v obliki novega manifesta »samostojno narodno mislečega dijaštva«. Spoštovani mladeniči so napisali lepo vrsto fraz, ki nam jasno predogovarjajo obsežno političko modrost. Ta modrost je tako velikanska in nam, kakor vsem polnoletnim državljanom tako silno imponira, da se absolutno ne upamo polemizovati s tem novim manifestom. Omejujemo se zategadelj le na to, da opozar-

jamo ljubitelje specialitet na to novo izjavo, priobčeno v »Edinost«. V dijaškem manifestu pa čitamo tudi odломek iz pisma, ki ga je pisal neimenovan »prvoboritelj moderne narodne ideje in voditelj obmejnih Slovencev« dunajskim samostojno itd. dijakom. S pisateljem tega pisma pa bi se radi nekoliko pomenili. Mož, ki piše tako pisma, mora imeti tudi toliko poguma, da se imenuje. Pozivljemo torej tega »prvoboritelja moderne narodne ideje in voditelja obmejnih Slovencev«, da razkrije svoj incognito, da bomo vedeli, s kom imamo opraviti. Potem bomo govorili dalje.

Reminiscenca. Meseca decembra lanskega leta, ko so dunajski dijaki obelodanili svojo »izjavco« proti dr. Šusteršiču, smo mi pisali, da se »take izjave morajo ocenjevati s posebnega mladeničkega stališča«. Takrat je bil seveda tudi »Slovenec« tega prepričanja. Ponorčeval se je prav strupeno in priporočil dijakom, naj se pridno uče. Sedaj seveda je »Slovenec« drugačega mnenja; kar je pred meseci, ko se je šlo za dr. Šusteršiča, zasmehoval kot otročario, to smatra sedaj za važen pojav. Živio!

Ravnopravnost pred sodiščem. Včeraj se je vršila pred tržaškim porotnim sodiščem obravnava proti zloglasnemu lahonskemu agitatorju dru. Krstiču, kateri je bil obsojen na tri meseca v ječo. Pri ti obravnavi je predsednik sodnemu dvoru, deželnosodni svetnik Pederzolli napram avokatu dru. Staniču razglasil, da je izključno samo italijanski jezik razpravni jezik tržaškega porotnega sodišča, a v drugem jeziku storjene izjave strank in prič, da se morajo po tolmaču prevesti na italijanski jezik. To stališče je absolutno nezakonito in je gotovo, da se bo to tudi gosp. Pederzoliju še prav jasno dalo dopovedati.

Denar nazaj! »Soča« piše: Kmetje z Vipavskoga povprašujejo, kaj da je s cerkvijo Srca Jezusovega na starem pokopališču v Gorici in kaj je s tistem denarjem, kateri so nabirali med slovenskimi verniki po deželi tako pridno za to cerkev, katere je toliko treba, kakor pesti na oko. Gorica ima že dovelj cerkvā, ako pa hočejo laški popje v Gorici imeti še eno cerkev, pa naj dajo sami denar zanjo. Naši ljudje po deželi so v takih rečeh čudovito lahkomiselnii in radodarni. Dočim puščajo nekateri ubogega reveža, ki prosi milodara, stradati, odprejo hitro mošnjiček, ako g. nunc v cerkvi naznani, da bo pobiral za zidanje kake cerkev. Po Vipavskem so v nekaterih krajih nabrali lepe svote za tisto nepotrebno cerkev. Darovalci so dobili za darove nekake »pildke«, na katerih je menda naslikana cerkev, kakršna ima biti v Gorici na starem pokopališču, in sedaj ogledujejo te »pildke« ter se menijo med seboj, kako bi za ta »kambial« dobili nazaj tiste novce, katere so brez pameti vrgli stran. Kesanje pride vslej prepozno, in tako se tudi ti možje prepozno kesalo, da so bili tako neumni, da so darovali znatne svote za cerkev v Gorici, katere brčas nikoli ne bo. In ako bi jo tudi postavili, kaj menite, da bi se laška duhovščina, ki gospodari v Gorici, kaj ozirala na Slovence? — Prav nič, marveč reklo bi se, da so jo postavili Lahi, in v tej cerkvi bi gospodovala laščina tako, kakor gospoduje po drugih. Tisti »pildki« s turnki po 3 in 5 gld. itd. so presneto dragi, kažejo pa, kako malo previdnosti je med našim ljudstvom v takem pogledu in kako gre vedno za nuncem, pa naj mu natvezi še kako tako budalost. Po občinah so reveži, sirote, sto potrebata kmeta; v take svrhe rabite denar, tam pomagajte, kjer je res potreba, potem boste delali po besedah Kristusovih, tako pa je tak denar le vržen skozi okno in odtrgan v slučajih od nujne domače potrebe. Ljudje božji, bodite vendar pametni!

25letnica ljubljanskega dijaške in ljudske kuhinje v Ljubljani. Dodatno k svojemu poročilu o officialnem delu slavnosti v dijaški in ljudske kuhinji nam je omeniti še neoficialni, ko se je začela prosta zabava. Vsled ljubeznivosti dam odbornic se je smelo dijaštvu še popoldne zabavati. In dijaštvu je veselo pelo in tudi malo zaplesalo. Med tem se je govorilo več napitnic na odbornice, na rodbino pl. Radiscevo itd. ter so govorili dijaki, odborniki in odbornice. Vojška godba

je izvrstno in marljivo igrala do 4. popoludne; dalje pa so udarjali dijaški tamburaši. Pred 1/8. pa je bilo konec tudi neoficialnega dela petindvajsetletnice, ki se je izvršila v vsakem oziru prelepo in častno za društvo.

— **Solske vesti.** »Učiteljski Tovarišč naznana, da bodo imeli okrajni šolski nadzorniki kranjski na binkoštno soboto zopet sestanek, prihodnje leto pa da se skliče deželna učiteljska konferenca.

— **Umrla** je po dolgi bolezni Iva Senekovič, hčerka ljubljanskega gimnazijskoga ravnatelja g. Andreja Senekoviča. Naše sožalje!

— „**Dijaški dom**“ v Celju. Slovenski visokošolci v Gradcu so nam dopisali oklic, v katerem je med drugim rečeno: Ustanovilo se je v Celju društvo za nabiranje denarnih prispevkov za „Dijaški dom“. Mnogi odlični rodoljubi darovali so že izdatne vsote, ki pa, žalibog, še ne zadostujejo. Zato smo se obrnili mi, slovenski akademiki, ki v borbi za slovensko vseučilišče najbolj občutimo tudi nedostatke srednjega šolstva zlasti na Štajerskem, s pozivi na vse znane nam rojake, da blagovolijo vsak po svojih močeh prispevati za ustanovitev „Dijaškega doma“ v Celju. Imena vseh darovalcev zapisala se bodo v spominsko knjigo »Dijaškega doma«, ter objavila tudi v slovenskih listih. Imena ustanovnikov, ki plačajo najmanj 200 K, zabeležila bodo se pa v večen spomin za borbo Slovencev za celjsko gimnazijo leta 1902 z zlatimi črkami na spominski plošči. Pozivamo torej še enkrat potom slovenskega časopisa vse rojake, katerim je za naš napredok na polju narodnega šolstva, da pokažemo to svojo željo ne samo z mnogimi besedami, ampak tudi z odličnim blagim dejanjem. Spominjam se pa, da dvakrat da, kdor hitro da, ter se podvizajmo, da ne zamudimo prvega trenutka! Nemudoma torej na delo za »Dijaški dom« v Celju! Vsi dežurni prispevki naj se pošljajo naravnost na naslov: »Dijaški dom« v Celju.

— **Roparski napad.** Dne 11. t. m. je bila 63letna Marija Brec s Studenca, ko se je vračala iz Prevoj v preserski občini, na cesti napadena in oropana. Iz gozda je planil nanjo neznani človek, jej nastavil nož na prsi in velel: »Denar sem, ali te pa zakoljem! Napadalec je ženico vrgel ob tla jez vzel ves denar, kar ga je imela, namreč 13 K 40 vin. in zbežal v gozdu.

— **Napadena pošta.** Dne 20. t. m. ponoči je neznan tolovaj napadel iz Črnomlja v Kočevje vozečo pošto. Postojan Jos. Srbčič je trikrat ustrelil na napadalca in ga pregnal. Kakor kaže krvavi sled, je bil napadovalec ranjen.

— **Z lestve je padel** v cerkvi na Črem v vrhu pri Polhovem Gradcu podobarski pomočnik Fran Potočnik iz Stare Loke in se tako pobil, da je dva dni pozneje umrl.

— **Ponarejalec denarja.** Orožniki v Vačah so arretirali in litijskemu sodišču izročili posestnikovega sina Ivana Brodarja iz Dobrilevga, ker je na sumu, da je izdeloval ponarejene petkronske srebrnike, katerih je bilo v Zagorju in v Moravčah več spravljenih v promet.

— **Pretep.** Prodajalec slaščic G. H. in črevljarski pomočnik F. R. sta se včeraj zvečer v neki gostilni na Krakovskem nasipu zaradi neke ženske sprla in stepla in je prvi slednjega udaril s posodo za sol po glavi tako, da ga je težko rani in so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Popadljiv pes.** Hlapca Jakoba Zalokarja je danes dopoludne na Bleiwei-sovi cesti popadel pes, mu raztrgal hlače in ga ugriznil v nogo.

— **Priloga.** Današnjemu listu priložen je zavarovalni prospekt splošnega uradniškega društva.

* **Najnovejše novice.** Zaradi češke pobotnice ni hotel poslanec Herold predsednik Vetter potrditi iste, a poslanec se brez potrdila niso izplačale diete. Danes se vrši pred državnim sodiščem tozadevna obravnava. — Požar na ladji. Na največjem parniku, ki vozi po reki Ohio, je nastal požar. Prestrašeni potniki so poskakali v vodo, pri čemer jih je utonilo 60 do 70. — Hud potres so imeli pretečeni petek v Srednji Ameriki. V Guatemale je baje mesto Amatitlan povsem porušeno, v mestu

Quezaltenango pa je mrtvih okoli 500 oseb. — Morilec ruskega ministra Sipjagina more biti obsojen le kvečemu na 13 let prisilnega dela, ker še ni 21 let star. — Berolinski mestni svetovalec Kaufmann je izpuščen iz opozovalnice. — Zoper opojne pihače v armadi je izdal princ Bernhard Sakson-sko-Meiningen armadno povelje. — Samomor zaradi superarbitracije. V Kalksburgu pri Dunaju se je ustrelil stotnik 93. pešpolka Al. Novak vsled otožnosti, ker je bil superarbitriran, dasi je imel veliko premoženje. — Pri požaru neke tiskarne v Londonu je zgorelo sedem oseb. — Trinajstletni morilec. V Hamburgu so obsodili 13letnega Ferd. Salomona v 8letni zapor, ker je nekega 3letnega dečka zlorabil, potem ga pa pahnil v vodo.

* **Kdo je iznašel popoldanske predstave v gledališčih?** »Journal des Débats« poroča, da so literarni zgodovinarji doslej mislili, da je Francoz Ballande iznašel popoldanske gledališke predstave. Sedaj pa se je izkazalo, da se je iz finančnih ozirov popoldne igralo najprej v Weimarju, in sicer so bile predstave ob znižanih cenah na duševno korist delavcem in revnejšim slojem. Igralo se je v nedeljo popoldne vsako leto 40krat. Vodja gledališča v Weimarju pa je bil takrat — l. 1825. — Wolfgang Goethe.

* **Trgovska univerza.** Milanski bogataš Ferdinand Bocconi je poklonil 1,000.000 lir za ustanovitev trgovske univerze v Milanu. Ista se mora imenovati po njegovem, v bitki pri Adui padlem sinu »Università commerciale Luigi Bocconi« ter bo obsegala štiri letnike s štirimi predmeti: 1. ekonomična znanost; 2. tehnična znanost; 3. juridična znanost in 4. tuji jeziki.

* **Morilec ministra Sipjagina,** dijak, še danes ni znan po svojem pravem imenu, ker pove vsak dan drugo ime. Trdi se, da je bil najet. Pred drž. svet se je na dan umora pripeljal s kočijo ter velel kočijažu, naj čaka. Vendar je v kočiji pustil zlatnik za 5 rubljev. Politične zločince zapirajo sedaj v ječo za 15–20 let in sicer same. Trdi se tudi, da je morilec že mrtev in da se je sam zastrupil.

* **Deklica s tremi nogami.** V Moskvi je pokazal dr. Egis v zdravniškem društvu $2\frac{1}{3}$ leta staro deklico, ki ima tri noge. Dve noge sta normalni, tretja pa ji raste od pasu. Radi tega otrok težko hodi.

* **Ropar Musolino.** V Lucci se vrši porotna obravnava proti italijanskemu roparju Musolinu, ki je bil nekoč radi umora nekega Zoccolija obsojen na 21 let ječe, a je ušel, ubil skoraj vse svoje nasprotnike in vodil več let celo vojsko italijanskih orožnikov za nos. Musolino je vedno trdil, da ni nikogar umoril; zato je baje ušel iz ječe in je sklenil maščevati se za storjeno krivico. Usmrtil je na pr. nekega Creo, ki je proti njemu po krivem pričal. Umoril je še mnogo drugih, a baje le v silobranu, da ni poginil kakor lačen volk na cesti. »Jaz nisem brigant, nisem ropar, niti morilec kristjanov, jaz sem le maščevalc«, je dejal v sodni dvoranji. Ko je priponmil predsednik, da je ukral Zaccoliju 100 lir, je zaupil Musolino ves besen: »Tako ostavim dvorano, ako boste še nadalje tako govorili; Musolina ne boste nekaznjeni sumnili tativine.« Ko so omenili v obravnavi tudi nekega orožnika, katerega je Musolino umoril, je začel ropar jokati, češ, da je ta res njegova nedolžna žrtv, katero je ustrelil v skrajni sili. Zdravniki so dognali, da je Musolino dedično epileptičen. Obravnava še ni končana. Musolino je bil več let strah italijanskih oblastev. Ker ni storil nobenemu rewevu žalega ter se tudi kot begunc vedel vedno plemenito, ga je priprsto ljudstvo slavilo v pesmih kot junaka. Revni pastirji in kmetje so ga skrivali in živili. Velike tolpe orožnikov in vojakov so ga iskale zaman. Padel je orožnikom v roke slučajno in bolan. O Musolinu je več italijanskih narodnih pesni; neki pisatelj je spisal celo drama o njem. Sedaj pa ga čaka bržcas smrtna kazen.

* **Ranjki na potovanju.** Z Bilbaa se poroča sledeči slučaj: V San Sebastianu je umrl star gospod, ki je določil v oporeki, naj ga pokopljejo v Madridu. Njegova sorodnica je šla k načelniku želez-

niške postaje ter ga vprašala, koliko da bo morala plačati v Madrid za ranjkega. »Tritinoč peset«, je bil odgovor. »To je mnogo, toliko nimam«, je judikovala sorodnica. Ko je pa že odhajala, se je k njej pritihopal konduktér ter skrivnostno dejal: »Dajte mi dobro napitnino in jaz Vam pokojnika spravim v Madrid za 70 peset. Zavijte ranjkega v plašč, na glavo mu globoko potlačite kapo, potem pa naj ga prineseta dva močna človeka v vagon. Ako bi kdo kaj povpraševal, povejte, da je isti zelo bolan, in da ga tare hud krč. Ko bo srečno v vagonu, potem si ga že vzamem sam v svojo skrb.« — Sorodnica je izvršila vse po navodilu, ranjkega so položili v kupé I. razreda, in vlak je odijal. Sprevodnik je prišel semtretja pogledat na svojega varovanca. V Miranda de Ebro je stopil v kupé neopažen Anglež ter se je vse del nasproti mrtvega. Dovolite, gospod, da kadim, se je oproščeval Anglež, a ni dobil odgovora. »Smem li odpreti okno?«

— zopet nič. Pri Venta des Banos pa se je naključila čudna zgodba. »Molčeči potnik s kapo na glavi najbrže spi,« si je mislil Anglež — a tedaj se je mrtvec zvrnil na tla. Anglež mu je hotel pomoči na klop, prikel ga je za roko, a ta je bila hladna ko led. »Presneto, popotnik je nagnoma umrl. Ta je lepa! V ti prekleti deželi me bodo še obdolžili, da sem ga ubil. Kaj naj počнем?« je premisljal Anglež. Na najbližji postaji pa ga je vrgel vun; tema je bilo in nihče ni ničesar opazil. V Valladolidu je prišel zopet sprevidnik, da pogleda mrtvega, a kako je ostrmel, ko ga ondi ni bilo več. »Kam je odšel gospod, ki je tu sedel?« — »Nevem,« je dejal Anglež in se je ves tresel; a kmalu se je ojunačil ter rekel: »Ah, že vem, na zadnji postaji se je prebudil, vstal in odšel.« Sprevodnik je baje od groze zašklepel z zobmi ...

Kodanj 22. aprila. V Helsingforsu na Ruskem so se primerili veliki izgredi. Povodom kontrolnega shoda, katerega se je od 810 reservistov udeležilo samo 57, je mnogobrojna množica začela uprizorjati demonstracije, iz katerih so se razvili poučni boji s policijo in vojaštvom. Demonstrirali so Švedi in so demonstracije imele protiruski značaj. Na čelu demonstrantov so bili možje iz najodličnejših krogov, tako tajnik finskega senata, senator baron Born-Axellin in več članov mestne uprave. Izgredi so se začeli 17. in so se 18. v še večji meri ponovili. Policija je bila mnogokrat napadena; policijski ravnatelj je bil smrtno varen ranjen. Še ko so ga z vojaško eskorto spravili domov, je množica poskusila se ga polastiti. Ranjenih je bilo največ s kamni, tako mnogo vojakov in redarjev; izgrednikov je malo ranjenih, ker vojašči so se razvili poučni boji s policijo in vojaštvom.

Bruselj 22. aprila. V celi Belgiji vlada mir. Generalni štrajk je končan in je ogromna večina delavcev šla zopet na delo.

Narodno gospodarstvo.

Prešičerejo.

Izribniške doline.

Na Kranjskem nimamo političnega okraja, v katerem bi svinjska kuga tako pogosto nastopala, kakor ravno v Kočevskem. Vsa prizadevanja visoke vlade in njej podrejenih organov so bila do sedaj le bob v steno. Komaj, da je epidemija malo ponehalo, da so se meje našega glavarstva odprele sosednim deželam, že so prišli hrvatski prašičji transporti in z njimi gotovo tudi — svinjska kuga. Kupčije s hrvatskimi prašiči ni možno prepovedati vsled nagodbe z Ogrsko. Ker pa naš kmet dovolj prašičjega materiala ne producira, pokupi od Hrvata vse, da vse in včasih za lepe novce, katere si mora — posebno manjši — v največjih slučajih še izposoditi. Da našega kmeta prašiči tako zanimajo, je čisto naravno. Prašič je jedna tistih domačih živalij, katera je kmalu in brez posebnega truda za male novce godna. Kaj je prašič proti konju in govedu? Konjereja zahteva denar in čas; isto govedoreja. Dočim se more s konje in govedorejo le boljši posestnik pečati, hrani lahko tudi najslabši in najrevnejši kajžar po 2 ali 3 prašiče, kateri mu vržejo za najkrajši čas lepe denarje. Vsled železnice je zgubil naš kmet skoraj vso vožnjo. Kar rabi za domačo, vožnjo opravi večinoma z voli. Komisija za premovanje konj vsako leto omenja nazadovanje v konjereji. — Z govedorejo tudi ni dosti boljše. Boljša teleta se pokoljejo ali pa prodajo v Ljubljano in Trst. Kar pa doma ostane, je najslabši material, kateri služi kesneje kot plemenska žival. Naj še omenim, da se do sedaj govedoreja vsled slabe krme in slabih pašnikov ni mogla razviti in se tudi v doglednem času ne bude.

Naš kmet je torej izključno navezan na izrejo prašičev. S hrvatskimi to ni mogče. Kdo pozna naše razmere bo uvidel, da tako dalje ne gre, če hočemo preprečiti, da v najkrajšem času od Grosuplja do Kočevja ne bode prešičjega repa. Svinjska kuga je stala kmeta in državo že ogromne svote, pač lahko rečemo, sto in stotisoč, ne da bi bilo komu količkaj pomagano. To so izprevideli tudi nekateri tukajšnji posestniki, katerim je blagor svojih sorokov na srcu. Vsem na čelu je bil g. Ignacij Merhar, župan dolenjevaški. Sklical je dne 16. marca t. l. v Ribnico zaupen shod, na katerem se je sklenilo, da se osnuje za ribniški in velekaški okraj zadruža za domačo prašiče. Pozdravljati je to misel najtopleje, osobito, ker bi bila zadruža te vrste prva v naši deželi, res zadruža, katero potrebuje, kakor slepec pogleda; zadruža katera bi pospeševala napredek in blagostanje naših kmetov; zadruža, v kateri bi se naši kmetovalci vnemali za dobro stvar in ne gojili bratomornega boja. Prepričani smo, da bode to podjetje rodilo stoteren sad. Denar, ki sedaj za dvomljivo blago romo iz dežele, bi ostal doma, blaga bi se pri nas produciralo toliko, da bi lahko zalagali sosedne okraje s prašiči. Dne 27. aprila vrši se ustanovni shod v Ribnici. Vabilo so se pričela ravnokar razpoljiljavati. Med ljudstvom se kaže že sedaj veliko zanimanje za to akcijo. Vsekakor trdno pričakujemo, da nas bodeta visoka vlada in slavni deželni odbor v tej zadevi podpirala ne samo moralno temveč tudi materialno.

Naj še omenimo, da je bil pri zaupnem shodu dne 16. marca izvoljen nekak pripravljalni odbor broječ 28 mož iz obeh okrajev, izmed teh so bili izvoljeni: gg. Ignacij Merhar, posestnik in župan dolenjevaški; Fran Dolinar, dekan podnadeželnikom in Hugo Hinterlechner, deželni živinodravnik tajnikom.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaji

I. Wipplingerstrasse št. 30.

V I. četrletju 1902 je bilo vloženih 1821 zavarovalnih ponudb z zavarovalno svoto okrog K 4,354.000—, izmej katerih je bilo izdanih 1480 polic za zavarovalno svoto K 3,338.000—.

V I. četrletju 1902 zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi obresti od glavnice so znašale okrog K 1,180.000—, prijavljena izplačila K 671.000—.

Od obstoja zavoda se je K 49,390.000 — izplačalo.

Daljša pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema (962)

fillalka za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Janushof.

Foulard-svila po 60 kr.

do 8 gld. 65 kr. meter za bluse in obleke, ter "Henneberg-svila" v črni, beli ali pisani barvi od 60 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franko in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorec se določuje takoj. Dvojni poština v Švicari.

G. Henneberg, Seiden-Fabrikant Zürich.

Gleichenberški Konštantin, Ema, Darinka, Roza, Ivanka in Anica.

Izpričano zdravilno sredstvo zoper katere vseh silznih mren, zlasti soplinih in prebavilnih organov.

Ivanov vrelec rabi kot okrepečevalna piča.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806-0 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Predv. urah
21.	9. zvečer	736.8	14°6	sl. sever	dež	
22.	7. zjutraj	735.5	9°2	sl. szahod	meglă	
"	2. popol.	734.2	17°6	sr. jug	oblačno	03 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 14.2°, normale: 10.7°.

Dunajska borza

dne 22. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.80
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlata renta	120.45
Avstrijska kronска renta 4%	99.55
Ogrska zlata renta 4%	119.95
Ogrska kronска renta 4%	97.65
Avstro-ogrške bančne delnice	159.88
Kreditne delnice	67.3
London vista	240.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.32 1/4
20 mark	23.44
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	93.20
C. kr. cekini	11.28

Tužnim srcem naznanjam vsem sočodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra, gospodična

Jva Senekovič

sinoč ob 1/4 na 12. uro v 19. letu svoje starosti, po dolgi, mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojnice se bode v sredo, dne 23. aprila, ob 5. uri popoldne v hiši žalostci, Tomanove ulice št. 10, blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Kristifu v večnemu počitku položilo.

Drago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1902.

Andrej Senekovič, c. kr. gimnaz. ravnatelj, oče. — Filomena Senekovič roj. Gerzabek, mati. — Bogumil, Miroslav in Dragotin Senekovič, bratje. — Filomena in Pavla Senekovič, sestri.

Zahvala.

Za mnogostransko izraženo nam sočutje povodom prerane smrti preljubega nam očeta, oziroma brata, tasta in starega očeta, gospoda

Ivana Kralner-ja posestnika in občinskega odbornika v Postojni

izrekamo tem potom vsem sočustvojočim svojo srčno zahvalo. Istotako se zahvaljujemo vsem, kateri so dražega ranjega v večnemu počitku spremili, posebno naj sprejme našo prešernično zahvalo slavni občinski zastop postojni, gospodje uradniki raznih uradov, slavno gasilno društvo in podporno rokodelsko društvo in vsi darovatelji vencev.

V Postojni, dne 19. aprila 1902.

(960) Žalujoči ostali.

Podpisani naznanjajo globoko užajeni vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je gospod

Anton Božič

c. kr. učitelj v Idriji

danes ob 8. uri zvečer v starosti 28 let, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetostajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dražega ranjega bode v sredo ob 5. uri popoldan.

Maše zadužnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Barbare v Idriji.

Blag mu spomin!

V Idriji, dne 21. aprila 1902.

Pavla Božič roj. Novak, soproga. Darinka, hči — Lucija Božič, mati. — Roza, Ivanka in Anica, sestre. (967)

Deklica

ki je dovršila osem razredov in je zmožna slovenskega in nemškega jezika, želi takoj vstopiti v kako prodajalno kot učenka.

Ponudbe pod šifro: „št. 190“, poste restante, Domžale pri Kamniku. (922-3)

Spretnega krojaškega pomočnika

→ za žakete

◆ sprejme takoj ◆

Franc Kraigher, krojač Ljubljana, Kongresni trg štev. 5.

Istotam je na prodaj tudi dobro ohranjena

* * krojaška peč * *

s 6 žezezi za jako nizko ceno.

Št. 1727.

Natečaj.

Izurjena, solidna

natakarica na račun

želi službo premeniti.

Zmožna je slovenskega in nemškega jezika ter sprejme službo samo v hotelu ali v boljši restavraciji. — Naslov pod imenom „Hotel“ št. 230 poste restante Zagreb. (958-1)

200 stolov

kupi

(933-2)

Luka Žabat v Zagorju.

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld.

Grammophon-Automat

650-15

v katerega se vrže 10 vin, je najboljši vir dohodka za gostilne. Cena 120 in 130 gld.

Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. Plošče iz trdega gunija v veliki izbiri, tudi slovenske, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg 16.

(946-2)

Polyphon

z 18 ploščami, izvrstno ohranjen in ne-pokvarjen, ki je veljal 280 gld., proda se za nizko ceno. Gg. gostilničarjem donaša lepe dohodke.

Naslov pove upravnštvo »Slov. Nar.«

Mož

30 let star, oženjen, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, dobro izurjen v pisavi, isče službe v pisarni ali kaj enacega.

Ponudbe na naslov: Antonija Pavšek Begunje, Gorenjsko. (948-2)

Dvoje citer

dobro ohranjenih in izbirno izigranih je po ugodni ceni na prodaj pri

Alojziju Lavrenčiču

Dunajska cesta št. 32.

Citre so od najglasovitejše firme ter »Luftresonanc« sistema. (945-2)

Prodaja gostilne v Rudolfovem.

Znana Brunerjeva gostilna se iz proste roke pod ugodnimi pogoji proda. Prostorne gostilniške sobe, prostorne vinske kleti, senčnat vrt, s šipami zaprto kegljišče, velika ledenična, mali vrt za sočivje, ter je zelo pripravna za zalogo piva.

Več se izve pri lastniku Maksu Bruner-ju v Rudolfovem. (959-1)

Premier-kolesa 1902

Najstarejša, najbolj izpričana znamka Vele-zanimiva in fina oprema

Ceniki gratis. Ceniki franko. Premier-Werke, Eger (Češko).

Špecijalitete fine kave, novo dobavljené

priporoča (415-54)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljatve 5 kil franko.

Krojaški pomočnik

za veliko delo se takoj sprejme pri

F. Cassermann-u (964-1)

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4.

Otvoritev Marijinega kopališča.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da se vrši, kakor običajno vsako leto, dn. 1. maja

otvoritev Marijinega kopališča

pred Prulami.

V nadoji, da slavno občinstvo moje kopališče mnogobrojno obišče, se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

(961-1) Friderik Košir.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatnin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . gld. 375